

TOMASZ SUTTON
DE ESSE ET ESSENTIA

Biblioteka Rocznika Tomistycznego
TOM I

DYREKTOR
Michał Zembrzuski

RADA NAUKOWA

Adam Wielomski, Stanisław Wielgus, Antoni B. Stępień,
Sławomir Sobczak, Arkady Rzegocki, Andrzej Maryniarczyk,
Marcin Karas, Krzysztof Kalka, Marie-Dominique Goutierre,
Mieczysław Gogacz, Pavol Dancák, Paul J. Cornish,
Mehmet Zeki Aydin, Artur Andrzejuk, Anton Adam

ISBN Biblioteki Rocznika Tomistycznego: 978-83-65806-30-7

PROJEKT OKŁADKI
Mieczysław Knut

OPRACOWANIE GRAFICZNE, SKŁAD I ŁAMANIE
Maciej Głowacki

Redakcja Rocznika Tomistycznego
ul. Klonowa 2/2
05-806 Komorów POLSKA

TOMASZ SUTTON
DE ESSE ET ESSENTIA

PRZEKŁAD
PIOTR KORDULA

WSTĘP
DAWID LIPSKI

WARSZAWA 2018

RECENZENT
Magdalena Płotka

REDAKTOR TOMU
Artur Andrzejuk

REDAKCJA JĘZYKOWA
Elżbieta Pachciarek

© Piotr Kordula (Przekład) / Dawid Lipski (Wstęp) / Redakcja
Rocznika Tomistycznego / WYDAWNICTWO von borowiecky
Warszawa 2018
ISBN 978-83-65806-31-4

Łaciński tekst traktatu *De esse et essentia* w edycji Władysława
Seńki zawarty w: W. Seńko, *Trzy studia nad spuścizną i poglądami
Tomasza Suttona dotyczącymi problemu istoty i istnienia*, "Studia
Mediewistyczne" 11 (1970), s. 233-259, przedrukowano za zgodą
Redakcji.

Tom ukazuje się dzięki pomocy
Kapituły Nagrody im. Profesora Mieczysława Gogacza

WYDAWNICTWO von borowiecky
05-250 Radzymin
ul. Korczaka 9E
tel./fax (0 22) 631 43 93
tel. 0 501 102 977
www.vb.com.pl
e-mail: ksiegarnia@vb.com.pl

WYDAWNICTWO
von borowiecky

Spis treści

Mieczysław Gogacz	
Przedmowa	7
Dawid Lipski	
Tomasz Sutton o istnieniu i stwarzaniu	9
Wstęp	9
I Tomasz Sutton – życie i działalność naukowa	11
1.1 Informacje biograficzne	11
1.2 Charakterystyka poglądów	14
2 Geneza i główne inspiracje tez na temat istnienia i stwarzania w myśli Tomasza Suttona	17
2.1 Znaczenie filozofii arabskiej dla problematyki esse	17
2.1.1 Al-Farabi – rozróżnienie istoty i istnienia w bycie	17
2.1.2 Awicenna – podkreślenie znaczenia esse w bytach stworzonych	17
2.1.3 Awerroes – marginalizacja roli istnienia jako zasady bytu	18
2.1.4 Znaczenie komentarzy Awicenny i Awerroesa dla myśli filozoficznej XIII wieku	19
2.2 Charakterystyka poglądów Tomasza z Akwinu w kontekście tematyki sporu o istnienie i stwarzanie	21
2.2.1 <i>Summa theologiae</i> – problematyka <i>creatio</i>	21
2.2.1.1 Stwarzanie bytu z niczego	21
2.2.1.2 Brak ruchu w stwarzaniu	22
2.2.1.3 Stwarzanie w aspekcie czynnym i biernym	23
2.2.2 <i>Summa contra gentiles</i>	24
2.2.2.1 Ujęcie stwarzania	24
2.2.2.2 Status istnienia w złożeniach bytowych	25
2.3 Znaczenie poglądów Idziego Rzymianina na istotę i istnienie oraz ich zbieżność z poglądami Tomasza Suttona	27
2.4 Tomasz Sutton – ewolucja poglądów na kwestię różnicy między istotą a istnieniem	29
2.4.1 <i>Quodlibet I q. 17</i> – Pogląd o braku realnej różnicy między istotą a istnieniem	29

2.4.2 <i>Quodlibet III q. 8</i> – Uznanie realności złożenia z istoty i istnienia	30
3 Poglądy Tomasza Suttona na temat istnienia i istoty	31
3.1 <i>De esse et essentia</i>	31
3.1.1 Argumenty za tezą Godfryda z Fontaines.....	31
3.1.2 Argumenty za tezą Tomasza Suttona.....	34
3.1.2.1 Charakterystyka pojęcia stwarzania	34
3.1.2.2 Argumentacja przeciw utożsamianiu istnienia i stwarzania.....	35
3.1.2.3 Właściwe ujęcie relacji między istnieniem a stwarzaniem.....	36
3.2 <i>Quodlibet III q. 8</i>	37
3.2.1 Znaczenie i status esse	37
3.2.2 Relacja między esse a <i>creatio</i>	38
3.3 <i>Quaestio ordinariae</i>	39
3.3.1 Właściwe ujęcie pojęcia stwarzania.....	39
3.3.2 Zasadność ujmowania realności złożenia z istoty i istnienia	41
3.3.3 Problematyka istnienia w kontekście zwielokrotniania bytów.....	43
3.4 <i>De pluralitate formarum</i>	44
Zakończenie.....	45

Thomas de Sutton – Tomasz Sutton

Przekład: Piotr Kordula

<i>Tractatus de esse et essentia</i> - Traktat o istnieniu i istocie	47
<i>Capitulum primum</i> - Rozdział pierwszy.....	47
<i>Capitulum secundum</i> - Rozdział drugi.....	59
<i>Capitulum tertium</i> - Rozdział trzeci.....	66
<i>Capitulum quartum</i> - Rozdział czwarty.....	75
<i>Capitulum quintum</i> - Rozdział piąty.....	95
Bibliografia.....	113